

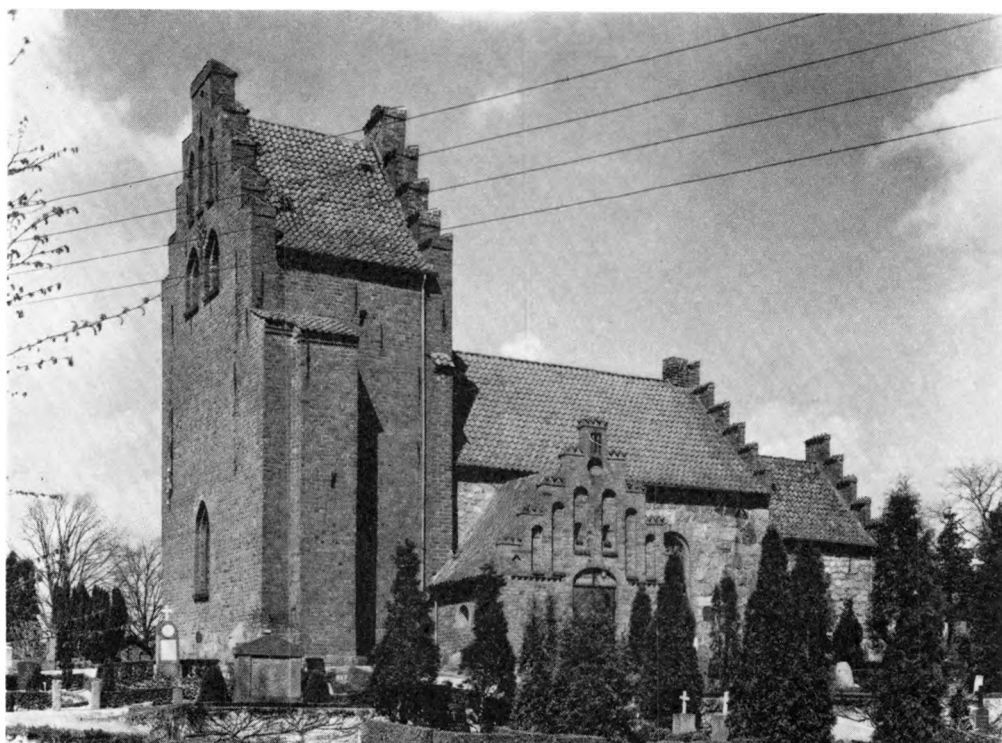

Fig. 1. Blovstrød. Ydre, set fra sydvest.

L. L. 1955

BLOVSTRØD KIRKE

LYNGE-KRONBORG HERRED

Om forholdene i middelalderen synes intet oplyst¹, bortset fra Lauritz Thurahs meddelelse² om, at kirken, S. Bernardi kaldet, skal have tilhørt Esrum kloster og senere ligget under Kronborg; mens den sidste oplysning støttes af lensmandens signatur på prædikestolen (p. 913), kan S. Bernhard næppe tages til indtægt for Blovstrød (jfr. ÷klokke nr. 1). 1567³ talte sognet 37 tiendeydere. 1645⁴ var den »ganske meget brøstfældig« og kunne ikke tåle at miste sin beholdning på 70 dl. courant. 1658, 22. marts, henlagdes kronens højhed og patronatsret under Hørsholm len⁵, men 1687 blev kongetienden tilskødet de fattige i Hillerød, og 1688⁶ henlagdes kirketienden til »Færø skole«; disse forhold forklarer vel bygningens til stadighed elendige tilstand, der 1744⁷ var af en sådan art, at biskoppen pressede Sophie Magdalene til at skænke 200 rdl. af hendes private kasse. Kirken ejes siden 26. marts 1874⁸ af kommunen.

Kirken ligger sydligt i byens gamle del (jfr. fig. 14), på en lille bakke med fald til alle sider. Den mod syd og nord udvidede kirkegård hegnes med diger af rå og kløvet kamp, der må være sat efter 1817⁹ og snarest 1843¹⁰; førstnævnte år var der planer fremme om at istandsætte visse dele af den tegl-

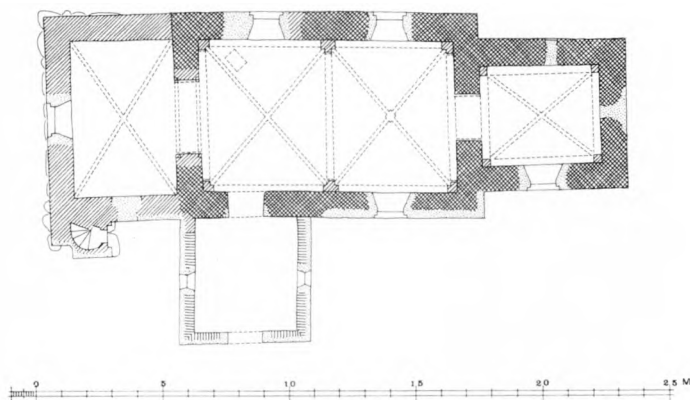

Fig. 2. Blovstrød. Plan 1 :300. Målt af C. G. Schultz 1930, suppleret og tegnet af El. M. 1967.

hængte munkestensmur, der omsluttede kirkegården, og som 1710¹¹ var knap to meter høj i den 60 alen lange østre side. Der lindes tre indgange, to indkørsler mod øst og vest i norddiget og en køreport flankeret af låger i syd, hvor granitpiller 1956 afløste murede piller (fig. 3), formentlig fra 1825¹². En låge i vest havde muret bue 1748, og kirkeportens bue blev 1775¹³ erstattet med en egebjælke og tag. En ny kirkegård er anlagt i vest, skilt fra den gamle af en vej.

Kirken består af romansk kor og skib, senmiddelalderligt, jævnbredt tårn i vest med trappehus i syd og foran skibets syddør et våbenhus, der formentlig er eftermiddelalderligt. Orienteringen har stor afvigelse til syd.

Den ældste del af kirken, kor og skib, er som resten af bygningen præget af omfattende istandsættelser 1841 f.¹⁴ og 1872—74¹⁵ (under F. Meldahls ledelse), hvormed man søgte at råde bod på århundreders utilstrækkelige lapperier, bl.a. efter 1645⁴, 1710¹¹, 1735—45 og i begyndelsen af 1800'erne¹⁶. Den ydre kampestensskal er meget stærkt omsat; korets taggavl er helt fornyet i munkesten, og tegl er tillige benyttet til skalmuring af skibets østre taggavl over korets tag. — De oprindelige materialer er rå og delvis *kløvet kamp* i ret jævne skifter og med glat tilhugne *hjørnekvadere*, hvoriblandt et par af *kridtsten*, et materiale der ligeledes træffes i korets nordvindue (fig. 5); enkelte små teglstumper i korets overvægge kan hidrøre fra middelalderlige reparationer. På triumfmurens taggavl og på overvæggene ses rester af *kvader ridsning* og på væggene tillige en temmelig glat, formentlig oprindelig puds, der med en enkelt overhvidtning danner bund for kalkmalerier (p. 909).

Vinduer og døre. Omridsene af korets smalle vinduer i øst og nord skimtes indvendig, og det i forhold til østvinduet noget højere placerede nordre står som udvendig niche (96x54 cm, fig. 5); de kun groft tildannede kridtsten har i stikket tendens til kileform, og som vederlagssten er der anvendt et par nærmest trekantede kampesten. En lignende blanding spores i skibets vinduer,

Fig. 3. Blovstred. †Kirkegårdsportal, ombygget i kløvsten 1956 (p. 905),

L. L. 1955

hvoraf kun de to nordre lader sig påvise; det vestre i syd er antagelig identisk med en 1847¹⁴ tilmuret niche, der 1926¹⁷ iagttoges ved en gennembrydning af muren til våbenhusloftet; samtidig fandtes en »forkullet« rest af en *træramme*, blystrimler og 10—12 cm lange, 3,5 cm brede *glas* med lige afskårne kanter. Syddøren er i brug, men forhugget og udvidet 1847¹⁴.

Den smalle, slanke *korbue* med skråkantede kragbånd og overgribende stik skal ifølge Magnus-Petersens indberetning være sat af granitkvadre; højden til buevederlaget er ca. 300 cm. På korets overvægge ses en pudsrånd, der viser, at de ældste *†*loftsbjælker har været forsænket i murkronen og forsynet med brædder på undersiden. Korets oprindelige murhøjde (målt over terræn i nord) er kun 3,9 m mod skibets ca. 5 m.

I triumfgavlens østside er der rester af en rille for korets ældste tagbeklædning, der må have været brædder med *bly*; rillen, der er næsten ødelagt ved skalmuringen med tegl, følger omtrent den nuværende taglinie. Taget må være blevet ødelagt af brand, eftersom pletter og dråber af smeltet bly har sat sig fast i rillens nordre halvdel eller banet sig vej ned mellem nordvæggen og dets pudslag. Også skibet har antagelig været tækket med brædder og bly; herpå

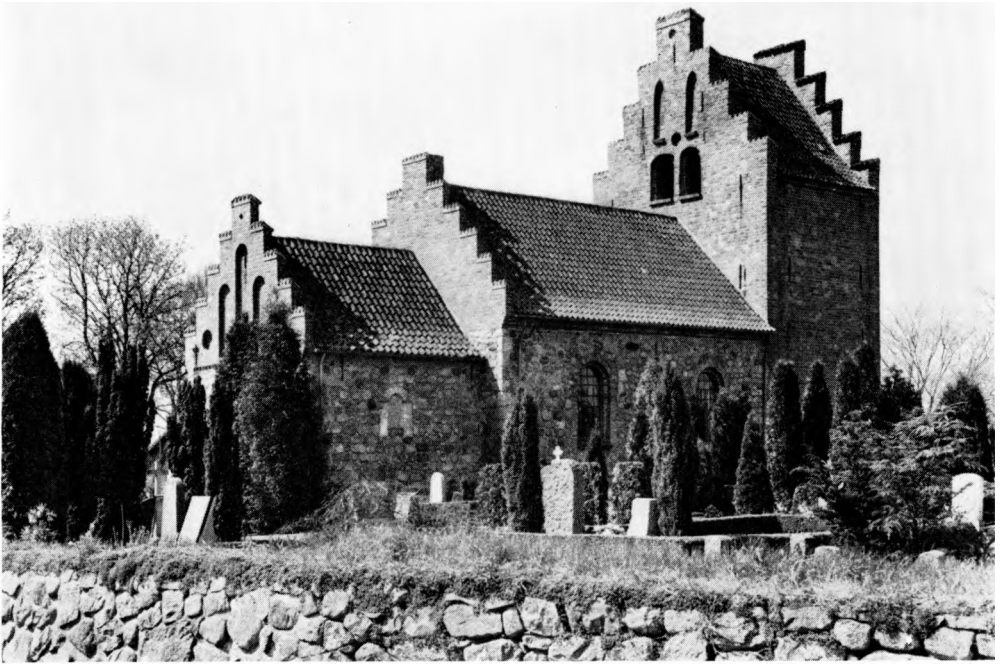

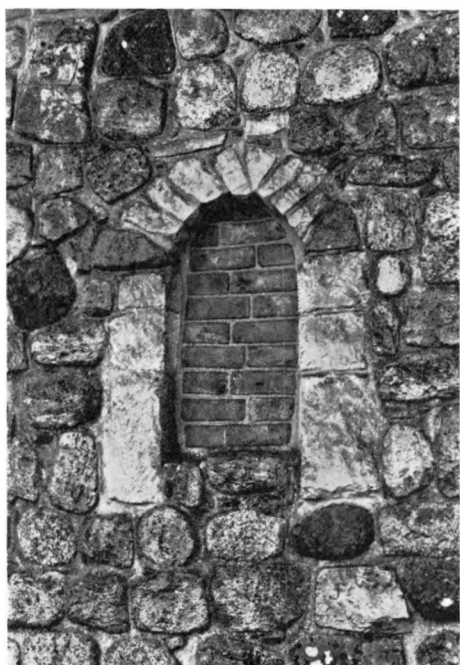
Fig. 4. Blovstrød. Ydre, set fra nordøst.

L. L. 1955

tyder de sømspor, der med 31—34 cm.s afstand ses på den tidligere yderside af genanvendte, romanske spær (se tagværker p. 908).

Tilføjelser og ændringer. I 1400'rne fik koret og (muligvis lidt senere) skibet *krydshvælvinger*; korets, der er muret af en ret kort sten (24,5—25,5x8—8,5), har ingen overribber, skibets derimod lette halvstens med trinkamme. Både korets retkantede og skibets falsede piller er spinkle, uden kragbånd, men med en svag udkragning for de nord-sydgående helstens buer. Ribberne er retkantede og kun i skibets østhvælv samlet om et topkvadrat. Den vestre svikkel af nordkappen i skibets vesthvælv har en tilmuret åbning, hvorigennem der indtil 1841 (sml. tårn) var adgang til skibets loft; 1745¹³ fik »gevelfhullet« ny karm og *lem*. — Samtidig med hvælvene er antagelig langmurenes falsgesims og de før omtalte munkestensarbejder på de to østgavle, men som murværket står nu, synes alle sten at være fornyede i 1800'ernes 2. halvdel. Korgavlen har over et savskifte tre rundbuede høj blændinger flankeret af cirkelblændinger, og i den midterste af de ni kamtakker er der en rudeblænding. Skibet har 11 kamtakker.

Det lave *tårn* stammer formentlig fra middelalderens sidste århundrede, men den ovre del med gavlene er ommuret 1805¹³ og muligvis påny 1843¹⁰, da tagværket udskiftedes. Murværket, munkesten i munkeskifte, står på en fod af

L. L. 1955

Fig. 5. Blovstrød. Korets nordvindue (p. 905).

kampesten, hvoraf en del kan stamme fra skibets vestgavl, der blev nedrevet til cirka een meter under murkronen; indvendig er fugerne skråt skårne i den ene kant eller ridsede. Det krydshvælvende tårnrum åbner sig til skibet med en spidsbuet arkade, som over de skråkantede kragbånd har halvtstens fals til begge sider og pudset underflade (til cirka en kvart sten fra kanterne). Et indvendigt fladbuet, oprindeligt vindue i syd blev tilmuret 1841¹⁴, og fra samme tid stammer antagelig det nuværende vestvindue.

Trappehuset i syd er sammenbygget med den vestre af tårnets to søndre støttepilller, af hvilke den østre indgår i våbenhusets mur. Den fladbuede, falsede underdør sidder i øst; trappen har den sædvanlige senmiddelalderlige udformning med rund spindel og fladbuede

binderstik, men trinene er fornyet 1784¹³, og husets øvre del tillige med støttepillen ommuret flere gange, bl.a. 1710¹¹ og 1775¹³. En fladbuet overdør fører til det mørke mellemstokværk, hvorfra der 1841¹⁴ blev brudt en dør til skibets loft (sml. lem i hvælv). Klokestokværket har meget lave vægge i nord-syd og er næsten identisk med tagrummet, idet glamhullerne går et godt stykke op i taggavlne. De to vestre er spidsbuede og falsede, de to østre fladrundbuede og tæt sammenstillede med en cirkelblænding i sviklen. Derover har den østre gavl to spidsbuede blændinger, den vestre tre, og begge er forsynet med ni kamtakker, hvoraf den midterste har en cirkelblænding.

Våbenhusets ret tynde mure taler for en eftermiddelalderlig datering, men også her gør en ny, ydre skal af munkesten vurderingen vanskelig. Den fladrundbuede dør bryder fodlinien på gavlen, der er i nær slægt med korets.

Tagværket (fig. 6) over skibet er af eg, med eet lag hanebånd og korte spærstivere; det er samtidigt med hvælvene, men mange hanebånd og stivere er tildannet af romanske spær (sml. p. 906) fra et tagværk af type som Grønholts (p. 864). Det er udbygget med en slags hængeværk af fyr, der som de øvrige tagværker, af fyr, er fra 1800-tallet.

Kirken, der endnu 1867¹⁸, da skibets sydøsthjørne og en stor del af syd-muren skalmuredes (med langt større (kløv)sten end resten af bygningen), var

Fig. 6. Blovstrød. Skibets tagrum, set mod øst (p. 908).

L. L. 1955

udspækket og hvidtet, står nu i blank mur og med røde tegltage. Hvidtningen er antagelig fjernet af Meldahl 1872 f. og samtidig må de nuværende rundbuede jernvinduer i kor og skib have afløst de spidsbuede, der indsattes 1841¹⁴ og disse igen små vinduer med blyindfattede »spidsruder« fra 1739¹³. Gulvene, der blev hævet 1745¹³, fik ny belægning af mursten 1841 og 1847¹⁴, da korets sten blev lagt på fladen ligesom tilfældet er nu; skibets midtgang, tårnet og våbenhuset har rudestillede fliser, i våbenhuset røde og sorte, i den øvrige del gule og røde. Det indre står hvidkalket, og våbenhusets loft er rødt med egetræs-ådrede bjælker.

Kalkmalerier. 1300'rne(?). Over hvælvene ses svage spor af bemaling på skibets langvægge, triumfvæggen og korets østvæg. På triumfvæggens sydside anes tre figurer med glorier, men tilsyneladende ikke i arkader, nordvæggens kalkmalerier er næsten ødelagt af en senere skorsten, kun enkelte rester af bemaling skimtes. På skibets nordvæg mellem 1. og 2. hvælv ses en brunlig form med runde, lysere aftegninger i, sandsynligvis et træ (syndefaldet?). Farverne er rødbrune og gulokker på hvidtekalklag, der ligger på oprindeligt pudslag. Under den oprindelige murkrone ses ingen spor af ornamentfrise. Den ringe bevaringstilstand gør en sikrere datering umulig¹⁹.

†*Kalkmalerier.* 1) Romanske(?). Ifølge indberetning fra præsten 1924 fand-

tes blå og røde farverester i korbuen. 2) Sengotiske(?). I skibets østhælv på østre skjoldbue fandtes 1924 fragmenter af en dekoration²⁰.

INVENTAR

Oversigt. Af kirkens renæssanceinventar er prædikestolen fra 1631 med fornemme udskæringer af type som Gørlose og Snostrup endnu bevaret, hvorimod altertavlen fra 1604—12 er forsvundet og afløst af Th. Wegeners maleri fra 1846 i nygotisk ramme. Døbefonten er fra samme tid. Med undtagelse af de sengotiske alterstager er kirkens øvrige inventar af nyere oprindelse.

Alterbord, 1846¹⁴, bestående af enkelt træpanel, 85x149 cm, og 108 cm højt over gulvniveau.

Alterklæde, 1846¹⁴(?), af rødt fløjls med guldgaloneret kors. †*Alterklæder*: 1) nævnt 1746, af rødt linned med sølv- og guldkniplinger¹³. 2) 1773 leveret af H. Tielstrup. Sort fløjls foret med lybsk lærred, kantet med to rækker ægte guldgaloner og broderet med C. VII. samt krone og årstal¹³.

Altertavlen, 1846¹⁴, er et maleri, olie på lærred, 204x126 cm, udført af Th. Wegener, forestillende Kristus og den bodefærdige Magdalene. Nygotisk ramme, som Mårup (Holbo hrd.). Maleri og ramme købtes af »historiemaleren« for 600 rdl.¹⁰.

†*Altertavler*: 1) Mellem 1604 og 1612. På altertavlen sås ifølge Thurah² Christian IV.s initial og forbogstaverne til hans valgsprog Regna firmat pietas (»fromhed styrker rigerne«). Forneden to adelige våbner, det ene tilskrevet »de Fuchsters«. Våbenmærke en ørn og hjelmtegn en ræv, herunder M W F. Det andet »er noget ukiendeligt« med otte kugler i to rækker på skjoldet og hjelmtegn med to udsprede vinger, nedenunder J W B dvs. for Bülow; det har sikkert tilhørt Joakim v. Bülow²¹, som 1604 blev lensmand på Frederiksborg, Kronborg og Abrahamstrup og 1612 forflyttedes til Vordingborg. 1746¹³ nævnes i inventariet en gammel altertavle (formodentlig denne) hensat på væggen. 2) Nævnt som ny i inventariet 1746, ukendt.

Altersølv. *Kalk*, 1898, 21 cm høj; rund fod med kuglestav ved overgangen til det svejede, kegleformede skaft; knop med spidsovalt tværsnit, midtdelt af kuglestav med lire rudebosser. Stort, ægformet bæger med graveret kors. Samtidig *disk* med graveret kors på randen. Trind *oblateske* fra samme tid, 9,3 cm i tv. 4,2 cm høj, med graveret, tværriflet kors på låget.

Berettelsessæt, af plet.

†*Kalk*, forgyldt, enkel, med versalindskrift på foden: »1701 dend 9 may har L H T och hans kjeriste R G K ladet denne kalk forbedret(!) til Blastrød minighed. Vejer 38 lodt.« Under foden var indridset: »Blavsterød«. †*Disk* med hjulkors på kanten. †*Oblateske*, rund, »med simpel ornamentering« og udbuget

Fig. 7. Blovstrød. Indre, set mod øst. Kakkellovnen fjernet 1956.

L. L. 1955

låg, på hvis midte stod: »Bvdel Rasmussen 1710«. Alle tre dele nævnt i indberetningen 1884.

†*Berettelsessæt* bestående af »patell og bøger, med tomning, hvortil skurlaag« (skruelåg); på bøgeret Frederik V.s initialer. Alt i futteral. Nævnt 1808¹³.

Alterstager (fig. 12b), sengotiske, 40,5—41,5 cm høje. Indvendig i hver lyse-skål et støbermærke (fig. 12a). 1746¹³ havde kirken tre messingstager.

†*Messehagler*. En gammel, rød fløjlsmessehagel med sølvkniplinger blev omgjort 1746. 1774 leverede Peder Nielsen en ny, sort fløjlsdagel med guldgalon¹³.

Alterskranke, 1846¹⁴, rektantet med glatte, firkantede smedejernsstænger, foroven kantet af små volutbøjler (sml. Karlebo p. 894).

Døbefont, 1848, med et ottekantet skaft og en kumme af zink prydet med blomsterornamenter og kerubhoveder af bronze. På kummens overside forgyldt fraktur: »Uden nogen bliver født . . . Joh. Ev. 3,5«. I skibets nordøsthjørne, tidligere stod fonten i tårnrummet (jfr. †pulpitur, p. 914). Sandsynligvis skænket af mag. art. P. Stilling, købt hos guldsmed Dalhoff¹⁰, og svarende til Humlebæks fra 1846 (p. 856). Samtidigt *dåbsfad* af plet, med graveret due.

†*Døbefont* af træ, solgt 1848¹⁰. Et stort †*blyfad* nævnes i inventariet 1808¹³ sammen med et lille, udbuget *messingfad*. Dette sidste omtales 1746¹³ og solgtes 1848¹⁰. †*Tinkande* nævnt 1808¹³.

L.L. 1955

E. M. 1961

Fig. 8—9. Blovstrød. Prædikestol 1631. 8. Storfelt med evangelisten Johannes. 9. Evangelisten Lukas (p. 912).

Prædikestol (fig. 8—11) 1631 ifølge indskrift på $\dagger$ himmel og $\dagger$ våben for Frederik Urne på selve stolen. Prædikestolen stammer fra samme værksted som Gørlose (Lyng-Frederiksborg hrd.) og Snostrup (Ølstykke hrd.). Den arkitektoniske opbygning er intakt, mens flere dele af billedskærerarbejdet er fornyet ved reparationer i 1750'erne og 1874. Den firfagede stol har i storfelterne portalopbygning med evangelistrelieffer og på hjørnerne dydehermer. Postament og gesims har dybe fyldinger med buetunger, gesimsen bøjler med englehoveder. Underbaldakin og himmel er gået tabt.

Storfelternes portaler har stærkt fremspringende trekantgavl; pilastrene prydes af barnehoveder over granatæblenedhæng, alt vistnok fornyet sammen med skafterne i 1700'rne. Over profilkapitælerne er der et hammerformet felt med englehoveder, alle fornyede 1874. Hovederne er skåret i mørkere træ, ligesom maskerne over buens toppunkt. Frisens og hængestykkets symmetriske rankeværk, som ender i bruskformer, stammer sandsynligvis fra samme restaurering²². Til den oprindelige udsmykning hører evangelisterne i ret højt relief samt hjørnehermerne, som fra opgangen er: Styrke med søjle, Klogskab med slange, Kærlighed? (symbolet — et barn — mangler) (iflg. dyderne på de

L.L. 1955

Fig. 10—11. Blovstrød. Prædikestol 1631. 10. Hjørneherme, »Styrken«. 11. Storfelt med evangelisten Markus (p. 912).

to andre stole) og Mådehold, som skænker vand i et bæger (kanden er forsvundet). På skafterne er masker eller englehoveder med høj topkrølle. Samtlige figurer er skåret i lyst egetræ og har en karakteristisk, næsten cylinderformet ansigtsoval med dybt indskårne øjenbrynsbuer.

På friseFREMSpringene er der bøjler med englehoveder, hvis halse ender i opslidset bruskværk; sandsynligvis er de sekundære (sml. Snostrup og Gørlose). Postamentets hjørnefelter er nyere. Bærestolpen blev 1739¹³ erstattet af en ottekantet, 1926 atter fornyet²³. Opgangspanelet, der har fyldinger og æggestav, er samtidigt med stolen. På denne fandtes ifølge Thurah² et Urne-våben og F. W. for Frederik Urne, lensmand på Kronborg.

†*Prædikestolshimmel*, 1631. Thurah oplyser², at der på himlen fandtes følgende indskrift: »Ao. 1631 die coenæ dominicæ prima concio habeta est in suggestu hocce novo. Pastore D. Johanne Janni Lill symmesta D. Erasmo Jo-

hannis Schano« (»Skærtorsdag (Herrens nadvers dag) år 1631 blev den første prædiken holdt i denne nye prædikestol. Da var hr. Hans Jensen Lill præst og hr. Rasmus Hansen Skåning kapellan«).

Stafferingen er nu partiel med lidt sort og guld. Postamentfelternes evangelistnavne står med forgyldte moderne versaler. Opgangspanelet er brunt med nvforgyldte versaler, der danner et hexameter : »Suggere domine quid de te cogitem et dicam« (»indgiv mig, Herre, hvad jeg skal tænke og sige om dig«).

1737 besluttede man at gøre »prædikestolen i stand saa vidt at den kan staa til videre«. 1739 fik den en ny egefod påsat. 1745 blev en del billeder og lister fastlimet af J. Christensen, Frederiksborg, og i årene indtil 1758 nævner regnskaberne flere reparationer og stafferinger¹³. 1846 blev stolen malet og opforgyldt¹⁴, og endelig 1874¹⁵ gav malermester C. Weber tilbud om at aftage den gamle farve, male og forgyldte, samt supplere manglende billedskærerarbejde. Forslaget blev approberet og den nuværende staffering og de ovenfor nævnte reparationer stammer fra dette år. Nu står stolen op mod triumfvæggen i skibets sydøsthjørne; hertil blev den flyttet 1841 i forbindelse med indsættelsen af et nyt vindue¹⁴.

Stoleværk fra 1920'rne, med senere staffering.

†*Skriftestol*. 1739 gav snedkermester Christian Jørgensen Smidt overslag på en større reparation af stolen, blandt andet en ny dør »som skal smukt udarbejdes, efter det gamle panel« og et nyt gitterværk ved den ene side ud til gangen¹³.

Bedeskammel fra 1700'rne, med udsvejfede sider og ben. Lille *bænk*, fra 1700'rne med udsvejft forstykke, umalet. I tårnets klokkestokværk.

†*Lysekiste*, omtalt som gammel i inventariet 1746¹³.

†*Pengeskrin*, af eg, og med beslag og tre låse købtes 1775 af Mathiessen Höyer for 11 rdl.¹³.

†*Dørføj*. 1745 betales snedker J. Christensen, Frederiksborg for en ny »yderste kirkedør« med flammering. Den var rød med hvide lister¹³.

†*Pulpiturer*. Et ikke nærmere betegnet pulpitur nævnes 1739. I 1760 fornyedes to forsvarlige jernstænger under *fruentimmerpulpituret*¹³. 1816 skulle brystværnet på »pulpituret over dåben« fornyes²⁴. Det er sandsynligvis *orgelpulpituret* i tårnrummet, som 1872 blev egetræsmalet af C. Weber¹⁵. Det fjernedes o. 1925, da orgelet flyttedes til den nuværende plads. »Det gamle pulpitur« (fruentimmerpulpituret?) blev nedtaget 1846¹⁴.

Orgel, 1926, med syv stemmer, bygget af I. Starup & Søn, København. Pipefaçaden er anbragt på muret konsol over syddøren i skibets vestfag; orgelet står nu i skibets nordvesthjørne.

Enkle *salmenummertavler* med løse talplader, muligvis identiske med de fem der købtes 1846¹⁴. 1808 nævnes to simple, røde brædder til numrene¹³.

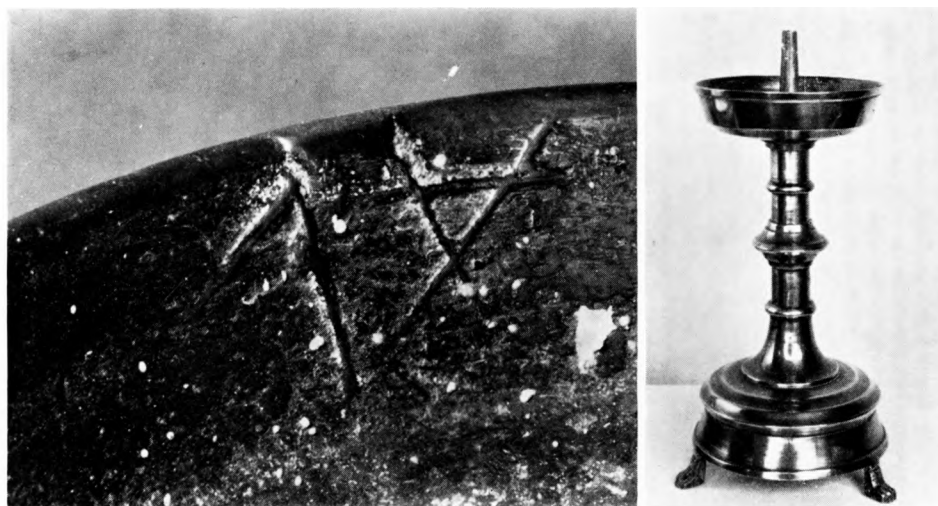

Fig. 12a—b. Blovstrød. Alterstage og støbermærket i lyseskålen (p. 911). L. L. 1955

Maleri, 1868, forestillende Georg Christian Scheller, født 8. juni 1814, † 26. juli 1868, sognepræst til Blovstrød og Lillerød i 21 år. Signeret A. Schiøtt 1868. Halvfigurs en face portræt af præsten i ornat med kalot på hovedet, 63 x 57,5 cm. Forgylt træramme med vedbendranker. På tårnets svdvæg (Lund Portr. IX, p. 41).

Zinkrelief, nadveren efter Leonardo da Vinci, i forgylt træramme. På skibets sydvæg²⁵. På bagsiden malet: »Restaureret 1953 af C. L. Toft«.

Nyere **lysekroner**, de to har 2x6 arme, og een 2x8 arme. Det må være den sidste (nu i tårnrummet), som omtales 1884²⁶. Fra den hang i lire tynde kæder en firkantet metalplade med indskrift, ifølge hvilken kronen var skænket af Christine Jørgensen til minde om hendes søn Henrik Olsen, død 4. april 1861.

Sejerværk (fig. 13) vist 1600'rne, døgnværk med timeslagværk, nu med stiftgang, i ramme af brede fladjern med opstående volutter på kortsidernes midtstander. Vistnok spor af oprindelig spindelgang med foliot. Nævnt første gang 1728. 1797 var det så forfaldent, at urmageren kun kunne hjælpe det ved en hovedreparation¹³. Istandsæt 1930 af Carl Petersen og senere af Bertram Larsen. Udskiftede dele fra sidste istandsættelse opbevares i urkammeret³².

Klokker. 1) 1832, støbt af I. C. og H. Gamst, København. Om klokkehalsen en bladranke og derunder indskriften med reliefversaler. 85,5 cm i tvn.

2) 1921, støbt af de Smithske jernstøberier i Ålborg, med indskriften: »Jeg støbtes større Aar 1921. Olsen, Tornegaard, begyndte og Blovstrød Menighed fuldendte Værket den 12. Juli 1921, da Provst Nicolaj Trojel i 25 Aar havde været Sognepræst i Blovstrød. Jeg vil love Herren saa længe jeg lever«.

†**Klokker**. 1) 1472, med indskriften: »Bernaerdus es minen name. Anltin [fejlfaf-

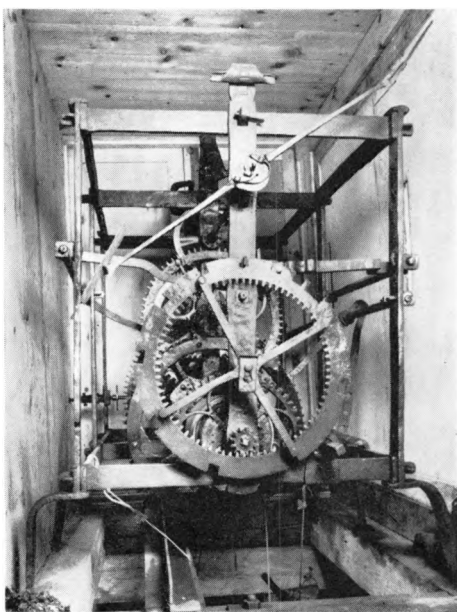

Fig. 13. Blovstrød. Sejerværk (p. 915).

skrift for Austin = Augustin?] qvilt hout
ende Wonter [fejlskrift for Wouter =
Walter?] qvay volch maecken my int
jaer m cccc lxxii«. Højere oppe på
klokken: »S. Pieter up Dic.« Den hol-
landske indskrift er bevaret i flere ind-
byrdes forskellige afskrifter²⁷. Læsningen
er derfor behæftet med mangler, men
meningen må sandsynligvis være: Bern-
hard er mit navn. Auktin (Austin) Qvilt-
hout og Wouter (Walter) Qvayvaleh
lavede mig i året 1472. Sint Pieters op
de Dijk (ved Brügge²⁸). 1746 blev denne
klokke, som var den største, sammen
med den lille (nr. †2) repareret med nye
pander, stål og dragebånd for 8 rdl. 1 sk.
1808 nævnes den i inventariet som revnet
og ubrugelig¹³. 1817 fik kirken tilladelse
til at omstøbe begge klokker på henholds-

vis 800 og 700 pd., således at den ene klokke gaves som betaling for en ny; rest-
beløbet skulle gå til skolen⁹. Klokken kan være kommet til kirken efter billed-
stormene i Nederlandene, jfr. S. Olai kirke i Helsingør, p. 228 og Birkerød p. 958.

2) 1678, med indskrift: »Ao. 1678 in Julio der Hr. Mads Mogensen Romsdal
var Sogne Præst udi Bloustrød og Lillerød, og Bodel Rasmussen og Søfren
Pedersen var Kirkeværger, blev denne Kloche støbt af Stephan Scherrenbein,
Rothgeter i Kiøbenhavn, paa Kirkens Bekostning«.

Kirken havde 1528 afgivet een af sine klokker²⁹ og i 1602 kvitterede Kron-
borg kobbermølle for endnu een på 3 skippd. 1 lispd.

Klokkestol, 1841¹⁴.

GRAVMINDER

Gravsten. 1) 1658, lagt af (2. hustru) Margrethe Flecladet.(?) over hendes
salige mand Rasmus Ha[nsen] præst til »Blavstrø« og hans salige hustru Al-
hed.... Anno 1658. Blågrå kalksten, 115,5x92 cm; fordybet, stærkt slidt ver-
salindskrift med udfyldte bogstaver. I korgulvet, foran alteret.

2) O. 1780, over Giertrud Katrine Fibiger, salig hr. Niels Basses³⁰, født 22.
juli 1717, † 2. nov. 1780. Rødlig kalksten, 128x93 cm, med fordybede versaler
på stenens øvre halvdel. I gulvet under tårnbuen.

†*Gravsten*, 1776, af marmor, ca. 60x52 cm, hvorpå indhugget: »KASH. B G. HWD Ao 1776. No. 285«. Stod 1884 »op ad Muren«³¹.

†*Gravtræ*. 1769 fik kirken 3 mk. for et »ligtræ over Henr. Bodenst. .s kone«¹³.

KILDER OG HENVISNINGER

LA. *Sjællandske stiftsøvrighed*. Blovstrød kirkes regnskaber 1728—1811. — Kommune sager, Slangerup 1771—1819. — Se i øvrigt arkivalier for Frederiksborg amt i almindelighed p. 30.

Nationalmuseet. Museumsindberetninger 1884 af Vilh. Boye (indskrifter) og J. Magnus-Petersen (bygning og inventar), Niels Termansen 1917 (stolestader og orgelpulpitur), De Smithske Jernstøberier 1921 (klokke), K. Dirach 1926 (niche), Poul Nørlund 1928 (bygning) og Sigrid Christensen 1928 (inventar). — Undersøgelse og beskrivelse ved Vibeke Michelsen 1955, Knud Krogh og Elna Møller 1961, samt Ulla Haastrup og Erik Moltke 1967.

Tegninger i NM. Grundrids af kirken, vindue i nordre kormur samt korbuen af J. Magnus-Petersen 1884.

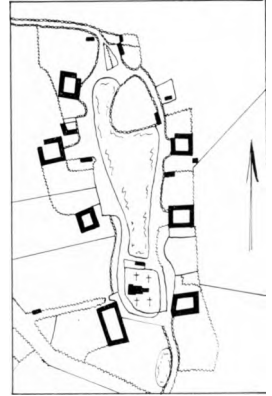

Fig. 14. Blovstrød 1814.

¹ 1460 nævnes en degn i Blovstrød jfr. Repertorium 2. rk. nr. 1112. ² Kgl. Bibl. Additamenta 153. ³ Landebogen p. 187. ⁴ RA. DaKanc. Indlæg til registre og tegneiser samt henlagte sager 1645. ⁵ RA. Sjæll. Reg. anf. dato (nr. 49).

⁶ Kronens Skøder 11, 612 og 676; 1770 var forholdet det samme, jfr. RA. Rtk. Beskrivelsesforretning over Hørsholm amt 22. aug. 1770—31. maj 1771. I 1700-tallet stod bygning og indkomst under bispens inspektion, jfr. HofmFund. VII, 60.

⁷ LA. Hørsholm amt. Hørsholm amtsstues jordebogs-, inventarie- og materialergsk. 1744—45. ⁸ C. Christensen: Hørsholms Historie, 1879, p. 356. ⁹ LA. Sjællands stiftsøvrighed. Kommune sager. Lyng-Kronborg hrd. 1733—1818. ¹⁰ RA. Rtk. Bygningsadministrationens kopibog 1841—50. ¹¹ LA. Sjællands stiftsøvrighed. Kommune sager. Helsingør 1700—19. ¹² RA. DaKanc. Diverse indb. om kirkers og præstegårdes tilstand 1808—46. ¹³ LA. Sjællands stiftsøvrighed. Blovstrød kirkes rgsk. 1728—1811. ¹⁴ RA. Rtk. Bygningsadministrationen. Journalsager 1782—1848. ¹⁵ LA. Kgl. bygningsinspektørs arkiv. Meldahl. Domænekirkerne XXII. ¹⁶ Jfr. note 13 og note 7, samt LA. Sjællands bispearkiv. Indkomne sager. Lyng-Kronborg hrd. 1629—1737, og bispearkivet, visitatsbøger . . . ca. 1739—51, ca. 1748—56, ca. 1775—80 nr. 6. ¹⁷ Jour. 506/26. ¹⁸ RA. Kultusministeriet. 1. dep. Journalsager 1848—1916. ¹⁹ Jfr. Indberetning 1961. ²⁰ Jfr. brev af 11. juni 1924 fra M. Mackeprang i brevarkiv i Nationalmuseets 2. afd. ²¹ Danmarks Adels Aarbog. ²² På prædikestolene i Gørlose og Snostrup er det oprindelige renæssancekartouchesnitværk bevaret. ²³ Niels Termansen: Brev af 18. nov. 1926. ²⁴ LA. Sjællands stiftsøvrighed. Kommune sager. Slangerup 1771—1819.

²⁵ På bagsiden malet »Restaureret 1953 af C. L. Toft«. ²⁶ Boye siger, den har otte arme. ²⁷ HofmFund. VII, 60, og Gribsø, i ÅrbFrborg. 1934, p. 64 f. og 119, samt note 2. ²⁸ Bureau vor Naamenkunde, Amsterdam, har venligst oplyst om lokaliteten. Derimod kendte man ikke klokkestøberne. Oplysninger og oversættelse venligst meddelt af professor Peter Jørgensen. ²⁹ ÅrbFrborg. 1934 og fortegnelse over indkrævede klokker 1528—29 i RA. ³⁰ Kirken modtog 10 rdl. for 11. nov. at have ringet en time over H. Mad. Basse og for hendes ligsted i kirken, jfr. note 13. ³¹ Jfr. Vilh. Boyes indberetning. ³² Den tekniske beskrivelse af urværket er meddelt af museumsinspektør Hans Stiesdal.